

Un misteri de la saga de Strafford i Quirke

Benjamin Black

ELS OFEGATS

Traducció d'Eduard Castanyo Montserrat

L'ECLECTICA

bromera

Havia viscut sol durant tant de temps, tan allunyat del món i dels seus eixams de gent, que quan va veure la cosa estranya plantada amb una lleugera inclinació enmig del camp de sota la casa, durant un moment no va saber què era. En el crepuscle, dos llums vermells el miraven enrabiats des de l'herba alta com els ulls d'un animal salvatge arrupit i a punt de saltar. El cor li va fer tres batecs esmor-teïts. Se'ls va notar a les orelles, com el repic d'un tambor distant.

Però no era un animal. Era un automòbil, baix, esvelt i d'aspecte car, pintat d'un to enllustrat d'or fosc. En la penombra que s'aplegava desprenia una lluïssor muda, sinistra. El motor estava en marxa i una fumera densa de color gris blanquinós sortia a poc a poc del tub d'escapament al darrere i es dispersava en volutes espectrals.

La porta de la dreta, la del conductor, estava oberta de bat a bat. De nou va pensar en un animal, amb les mandíbules badades, bramulant de dolor i de fúria, però no se sentia cap so, excepte el de la tènue brisa que fregava l'herba acotada i les bardisses acalades i encara carregades de mores lloques.

Un cotxe plantat en un camp sota la casa d'algú. I què? No era cosa d'ell. El més assenyat seria tirar endavant, passar el barri, com si no hagués vist res, i anar-se'n a casa a ocupar-se dels seus afers. Tanmateix alguna cosa el retenia allà. Més endavant, és clar, lamentaria haver fet una pausa de ni tan sols un segon. Però aleshores ja era massa tard, i va quedar atrapat entre la gent, una altra volta.

Gent, la plaga de la seva vida.

Havia de succeir, tard o d'hora. L'única cosa que el món no feia de cap de les maneres era deixar-te tranquil, en pau, sol. Sempre

havia d'arrossegar-te, insistint que prenguessis part en la diversió i en els jocs com tots els altres. Canalla: el món rebentava de mai-nada. No canalla de debò, aquells éssers màgics i dolorosament preciosos, sinó homuncles desnerits, mal desenvolupats, que desfilaven amunt i avall picant de peus i gesticulant. N'havia tingut por des que era petit i tots encara eren canalla o fingien ser-ho, i ara li feien més por que mai quan fingien que eren adults.

Sí, la vida, com en deien, era una festa d'aniversari descontrolada, amb crits i disputes i jocs dels quals ell no coneixia les normes, i una colla que feia pinya contra l'altra, i tombar-se a cops i ballar en cercle com salvatges, i tota aquella estampida furiosa que tenia lloc en una boirina de pols i de soroll i de ferums espantoses i calentes.

Així era el món, i tant. El món d'ells.

Va deixar les coses darrere el puntal del barri, la canya de pescar i el sarró vell i sense ànima –una tarda de no gaire pesca: tres llobarros mitjans i un carboner que fregiria per al gos– i la vella capsa de llauna on posava els entrepans. Va dubtar un moment, però aleshores, tot i que el cor encara li bategava com un tam-tam, va entrar pel barri. Ximple, va dir-se mentre avançava, per què no pots ficar-te en les teves coses?

Va caminar pel gep herbós que passava entre els solcs bessons del camí, com si les cames se li moguessin soles i el duguessin endavant cap a... què?

La casa era un tros enllà, dalt del monticle, i només en veia la teulada i part d'un frontó.

Va arribar al punt on el cotxe s'havia desviat abruptament a l'esquerra i s'havia submergit en el camp, i va trencar i va seguir-ne les marques bessones en ziga-zaga per entre l'alt herbam.

Era un cotxe esportiu, un Mercedes SL, segons deien unes lletres en relleu a la tapa del maleter, amb la capota de lona negra i rígida. Sabia poc de cotxes, però en sabia prou per a saber que no era un model qualsevol. Qui hauria deixat una màquina tan cara plantada en un camp abandonat, amb els llums encesos i el motor

en marxa? Se sentia una olor barrejada de gasos d'escapament, metall calent i tapisseria de pell. També un rastre de perfum de dona, moscat, lleugerament ranci... o s'ho imaginava? Va inclinar-se i va mirar-hi a dins.

Un clauer de plata penjava del contacte, i a l'anella hi havia una llengüeta de pell que duia un petit escut de metall estampat amb la marca de tres puntes de Mercedes. Aquella coseta emetia una nota íntima entre tant d'estil i crom i vidre. Algú posseïa aquella anella i aquella clau, algú ho tenia en una butxaca, o en un moneder, algú ho feia giravoltar en un dit, i seia davant del volant i s'inclinava endavant amb allò ben agafat entre el polze i l'índex i ho inseria a la ranura i ho feia girar i el motor rugia en cobrar vida. Algú.

Va trobar l'interruptor dels llums i va apagar-los, després també va aturar el motor, i va deixar la clau a la ranura. Quan va tancar la porta, va fer massa força i va petar amb un cop mort que a ell va semblar-li tan fort com un tro. Aleshores el silenci se li va amuntegar al voltant una vegada més. En l'ambient hi havia la sensació que tot empenyia endavant amb delit, com testimonis presencials a l'escena d'un accident, o d'un crim.

Sí, devia haver-hi hagut una disputa. Allò devia ser el que havia ocorregut. Una persona hauria hagut de perdre el control d'ell mateix, o d'ella mateixa, per a deixar un esportiu Mercedes SL plantat així, amb la clau al contacte, fins i tot en aquesta solitària franja de la costa. Hi havia una colla de tarambanes que corrien per aquí, animalots, fills de pagès mig silvestres, jornalers, de tant en tant un home de l'IRA que baixava del Nord per a amagar-se després d'un altre intent esguerrat de posar una bomba o d'un assalt inepte contra una duana. Aquells mossos no dubtarien a ficar-s'hi a dins i agafar aquesta bellesa daurada per anar a fer una volta, i era més que probable que la deixessin encastada contra el tronc d'un arbre en algun marge de la carretera, traient vapor i fum, o que la capbussessin en menys de dos metres d'aigua en alguna cala rocallosa amagada.

El camp, o prat, com suposava que havia de dir-se'n, s'elevava en un angle suau amunt en direcció a la casa. Va avançar fins al cim del pendent i va aturar-se per a mirar al voltant. El vespre de finals d'octubre s'esvania de pressa, i tanmateix al cel de ponent hi havia una llarga franja de núvol que lluia blanca, amb tanta força que va haver de fer-se visera amb una mà per a resguardar-se els ulls. Havia fet un mes inusualment bo fins aleshores, i semblava que l'oratge encara es mantindria. Esperava amb totes les forces que fos així. No era que tingués gaire temps per a l'estiu i per al sol i per a jocs i per a totes aquelles bajanades, però la idea de l'aproximació de l'hivern li encongia el cor. Podria resistir vivint com un proscrit –però que potser no era un proscrit?– sense veure ni una ànima ni tenir notícies de ningú?

Se les hauria d'engiponar d'alguna manera. No hi havia marxa enrere. No es podia confiar en ell, al món de fora, entre la gent, entre...

Prou! Va tancar els ulls i va picar-se el front amb un puny.

Fer una inspiració profunda. Una altra. I una més. Ara.

Va obrir els ulls.

A la seva esquerra, la superfície del mar vespertí estava tallada, era metàl·lica, amb un dèbil llampec de lluentons. No s'hi veia res de res, ni vaixells ni veles; no hi havia res entre aquí i la costa oest gal·lesa, invisible enllà de l'horitzó. Va tombar la mirada terra endins. La casa s'alçava al final d'un camí herbós que hi pujava des del barri. Era una masia de bones dimensions, de dues plantes, feta de granit, amb una teulada dreta de pissarra que ara brillava a la llum de ponent, dues xemeneies altes i un penell de ferro forjat en forma d'un gall cantant.

Per què romancejava per aquí? Què n'havia de fer?, va tornar a preguntar-se. Què tenia ell a veure amb aquest cotxe abandonat i qui fos que l'havia abandonat? Va dir-se una altra vegada que si tenia gens de seny se n'hauria d'anar, hauria de girar cua ara mateix, baixar fins al barri i aplegar la canya i la bossa i la capsa de l'entrepà,

i tocar el dos amb pas viu, abans que els propietaris del cotxe tornessin d'on fos que havien anat i l'arrossegessin inexorablement a algun mullader esborronador i complicat que s'havien creat.

En aquell moment, com si el pensament hagués conjurat la cosa, va sentir una veu que cridava darrere seu. Va fer mitja volta i va veure una figura que patollava cap a ell prat amunt, procedent de la direcció del mar. Era un home, llargarut, amb cames vacil·lants i tou de genolls. Movia un braç per damunt del cap, amb urgència, com algú que s'ofega i surt a la superfície per segona vegada. De nou va arribar aquell crit, però les paraules es van perdre en les immensitats de la terra i del cel i del mar.

Què fer? Ai, Déu, què fer? Tombar-se i córrer, com ja hauria d'haver fet? La bossa i els estris de pesca podia venir a buscar-los en una altra ocasió, ningú no pensaria que valia la pena endur-s'ho. Podia fer veure que no havia vist l'home, amb la llum que s'esvania, i que tampoc no l'havia sentit.

Però ja era massa tard.

Atrapat!

—Escolti, escolti..., m'ha d'ajudar! —va esbufegar l'home, tot ensopegant en els darrers metres de pendent amb una mà llarga i ossuda comprimida contra el pit, que manxava—. Em sembla que la meva dona s'ha ofegat.

Va informar-lo que es deia Armitage. Era alt i molt prim, amb espatlles ossoses, el pit còncau i el front alt i estret, i els ulls petits i foscos i massa junts. Els cabells amb brillantina estaven pentinats enrere des del front: als ulls d'en Wymes semblava la tibant gorra de goma negra d'un nedador del Canal. Sota un impermeable de gavardina duia un *blazer* blau marí amb botons de llautó, i pantalons amples de color trencat que li aletejaven flonjos al voltant de les canyelles esprimatxades. El coll amb puntes agudes de la camisa estava obert. Les sabates, estretes i de xarol, elegants com

ballarines, humides de la rosada i arrebossades de sorra, eren tan negres i lluents com els seus cabells. Els mitjons blancs estaven viats de taques d'herba.

Va aturar-se, sense alè, i va inclinar-se endavant per la cintura i repenjà les mans als genolls amb el cap penjant, tot fent una mena de miol. Plorava? Al cap d'un moment va redreçar-se. Ni rastre de llàgrimes. Estranyament, semblava més nerviós que afectat.

–I vostè es diu...? –va preguntar.

El seu accent afectat sonava impostat.

–Wymes. Denton Wymes. Jo...

–Wíims?

–Sí. S'escriu W-y-m-e-s, i es pronuncia Wíims.

Sempre l'empipava sentir-se obligat a fer aquest aclariment trivial, fins i tot als desconeguts. L'Armitage va quedar-se'l mirant en silenci un moment, i aleshores va avançar i va agafar-lo dels braços.

–Així no és un patater –va dir, amb una mena de rialla–. Gràcies a Déu per això!

–De fet, soc irlandès, si això és el que vol dir –va respondre en Wymes, encarcarat–. Però no...

–Però no un irlandès fangador. Aquesta és la qüestió. Bon jan!

En Wymes va parpellejar. Tot allò li semblava irreal. De debò aquell individu havia dit que la seva dona s'havia ofegat sola? Potser volia fer algun tipus de broma grotesca.

Tot d'una, l'individu va retorçar la cara cap a una banda i va deixar anar una mena d'udol escanyat, com si per un instant hagués oblidat la dona i tot just ara hi hagués tornat a pensar. Encara tenia en Wymes agafat dels braços, però ara va deixar-lo anar i va eixugar-se la boca amb el dors de la mà.

–Se n'ha anat! –va grinyolar–. Se n'ha anat al mar; n'estic segur.

Semblava una actuació dolenta, però també és cert, va dir-se en Wymes, que la majoria de gent es comporta així quan hi ha una crisi i estan fora de si.

–Miri, calmi's –va dir, amb una sensació creixent de desesperació–. Estic segur que hi ha algun...

–Se n'ha anat! –Era gairebé un esgarip.– Li estic dient que s'ha llançat des de les roques d'allà baix.

–Vostè l'ha vista? Vull dir que si efectivament l'ha vista llançar-se a l'aigua.

En sentir això, l'Armitage va fer una pausa i va recular mitja passa tot empetitint els ullets astuts.

–Té raó –va dir, i tot d'una estava pensívol–. No l'he vista saltar, això no.

–Vol dir que ha caigut? Ha estat un accident?

–No, no, no, no! –va respondre l'Armitage, negant amb el cap tan violentament que els prims llavis li aletejaven–. Ha sortit del cotxe i ha arrencat a córrer –va fer un gest darrere d'ell amb una mà vagament aletejadora– i ha baixat corrents cap al mar i... –Va callar i va inclinar el cap a una banda, com si escoltés una veu que li parlés fluixet al costat de l'orella.– Suposo –va dir lentament–, suposo que podria haver-se amagat darrere les roques per a fer-me pensar que ha saltat. –Va somriure, gairebé melangiós.– És el tipus de cosa que ella faria, sap?

Va semblar que rumiava aquesta possibilitat un instant; després, per a horror d'en Wymes, va estendre el braç i va agafar-lo de la mà; de fet, va engrapar-lo palmell contra palmell, va tombar-se i es va posar en camí en direcció al mar, arrossegant-lo al darrere.

Una vegada, de noi, els pares d'en Wymes l'havien dut al circ. Ell va trobar-ho tot plegat aterridor –els xiscles i els pets de la banda de tres músics, els alarits dels acròbates, les llums engegadores en la foscor carregada de talc–, però després va venir el pitjor: quan un pallasso va agafar-lo. Era alt i esprimatxat, una mica com l'Armitage, de fet, amb la cara pintada de blanc guix i una perruca de color pastanaga sobre la qual duia enfilat de gairell un barret Borsalino de color vermell llampant. Va arribar investint a gambades les primeres quatre fileres de bancs, apartant gent i fins i tot

trepitjant una o dues persones, i va agafar el jove Wymes de la mà per a arrossegar-lo fins a la pista.

Mai no havia oblidat l'experiència: aquells dits ossuts i calents que engrapaven els d'ell, l'olor de maquillatge i de suor, la rialla demencial.

L'Armitage, va pensar, seria un bon pallasso, esquelètic, burleta i vesànic.

–Au! –va dir ara, estirant la mà d'en Wymes amb més força–. Si està amagada, la trobarem de seguida, la petita pocavergonya. Ja acabarà sortint...; sempre tenia por d'estar sola a les fosques.

Sí, l'home era boig, va decidir en Wymes, boig, o borratxo, o totes dues coses. Va desfer-se de la mà, va retrocedir i va aturar-se, tot plantant els peus separats i decidit a mantenir la posició.

–Ho sento –va dir–, em sembla que no puc ajudar-lo. He de... –va buscar una excusa plausible–. He de deixar sortir el gos.

L'Armitage també va aturar-se, va tombar-se i va mirar-lo, amb el front arrugat.

–El gos?

–Sí. Està tancat a la caravana; es pensarà que l'he abandonat. És un border collie. Són molt nerviosos, sap?, els border collies. El problema és que borda i borda i espanta els peixos.

–Que fa què?

–Espanta els peixos i fugen, amb els lladrucs. És per això que no me l'emporto.

–Perquè espanta els peixos. –L'Armitage va assentir lentament.– Ja ho veig. O sigui que vostè és pescador.

–De fet, no. És per a menjar. El peix. Vull dir que pesco per a menjar, no per esport. –Para de xerrotejar, per l'amor de Déu.– Visc sol, apartat de..., apartat de les botigues i tal.

L'Armitage va arronsar els llavis i va contemplar el cel forçant la vista.

–La meva muller –va dir amb calma estudiada i assentint un altre cop, encara més lentament–, la meva muller o bé s'ha ofegat,

o bé ha fugit i li ha passat alguna cosa, probablement fatal, però el seu gos ha de sortir a pixar. Ja ho veig.

–Ho sento, jo...

–No, no, no es disculpi. Ho entenc perfectament. Vostè està en un compromís. La Lassie de la bufeta que peta deu estar neguitosa mentre vostè perd el seu preciós temps escoltant com jo especulo sobre el trist fat de la meva senyora muller. És perfectament raonable, perfectament. Vagi. No es preocupi per mi..., no es preocupi per nosaltres!

Grillat com una patata, i tant, va pensar en Wymes. Estic atrapat amb un llunàtic aquí en aquesta platja inhòspita.

–Miri, senyor..., senyor Armitage –va dir amb suavitat–, perquè no puja a la casa..., veu la casa d'allà dalt?, i els demana que telefonin per a demanar ajuda?

–Podria fer-ho, sí –va dir l'Armitage tot fregant-se la barbeta, mirant a terra i arrufant les celles–. És una cosa que podria fer.

En Wymes va començar a dir una cosa més, però de sobte l'Armitage va girar cua i marxà pendent amunt, amb els genolls com pistons i els braços com bieles. Semblava ben bé un ninot mecànic de mida real.

–Esperi's! –va cridar en Wymes, però no amb tanta sonoritat ni amb tanta força com podria haver-ho fet. Aquí, al capdavall, hi havia la seva oportunitat de fugir.

I tanmateix...

I si la muller de l'home havia caigut de debò al mar, o s'hi havia llançat, o havia fugit per a perdre's en la nit, furiosa, o borratxa, o el que fos? Podria ser que hagués relliscat a les roques cobertes de llim i que s'hagués trencat una cosa: un braç, una cama. I l'Armitage, per molt desagradable que pogués ser –hi havia alguna cosa d'enredaire en ell, malgrat les vocals marcades i les sabates elegants–, era un ésser humà al capdavall, un home, com en Wymes mateix, un home amb una desesperada necessitat d'ajut. No es podia senzillament passar de llarg i deixar-lo sol, aquí, en la foscor cada vegada més densa. Oi?

L'Armitage s'havia aturat i estava dret mirant al seu voltant, fora de si. L'herba li arribava gairebé als genolls.

Ara feia vent i sentien el so de les ones que trencaven contra les roques a la riba. Si de debò havia entrat a l'aigua, va dir-se en Wymes agrament, ja devia estar ben ofegada, el cos trencat, la cara rebentada i la roba esparracada i mig arrencada. Havia vist gent ofegada. Una visió que no s'oblidava.

Darrere d'ells va encendre's un llum, i va fer que tot d'una l'aire al seu voltant fos més fosc. Una finestra a l'extrem del frontó de la casa brillava de color groc. Això significava que hi havia algú a casa, un pagès, probablement, i la seva família. Ben segur que no negarien l'ajut a un home que buscava la seva muller perduda. Els demanaria que telefonessin a la policia, o a rescat marítim, i mentre ho feien, podria esmunyir-se sense que ningú no se n'adonés. L'Scamp s'alegraria de veure'l. Sortirien a fer un volt junts, home i gos, avall pel viarany, per entre les dunes i seguint la platja.

O no, la platja no. El cos de la dona podria ser que ja hi fos. Imaginà't ensopegar-hi, la carn pastosa i fosforescent, la cara inflada i tallada, els cabells retorçats com algues, els ulls mirant cecs.

Va posar-se en marxa decidit, pendent amunt, cap a la finestra il·luminada. Havia d'aconseguir ajuda. Va sentir que l'home tornava a cridar darrere d'ell.

–Vostè! Wíimes! Esperí's!

Sempre era igual. Tant se valia amb quina claredat els ho lletregés i ho expliqués; tothom sempre li deia el cognom malament.

–Va! –li respongué ell cridant-lo amb el braç–. No podem perdre temps!

Quina cosa tan banal és la vida, va pensar, fins i tot en els moments més dramàtics, els més melodramàtics. Ara semblava que l'actor era ell, fent gestos exagerats i engegant mals diàlegs.